

26.33x21.78	1	עמוד 16	גלובס - כותרת	07/09/2018	65128310-6
39804 - לוויתן - מאגר נפט וגזמאגר גז תחמ NATURAL GAS גז טבעי - 39804					

אלי ציפורי
גילוי נאות

מחירי הגז הטבעי באירופה זינקו בתוך שנתיים בכ-100%. זה הזמן לחשבון נפש של המתנגדים למתווה הגז, שמחאתם הייתה פוליטית לחלוטין

שנה טובה גם למתנגדים למתווה הגז: מי פה המושחת?

שמתם לב ודאי שנושא מתווה הגז דעך לחלוטין בתקשורת. זה לא רק מפני שהמתווה יצא לדרך למעשה (ובאופן מוצלח - מכירת כריש ותנין, פיתוח לווייתן ועוד); זה לא רק משום שטבעם של נושאים "חמים" להתקרה; זה גם בגלל שהמצב בשוק הגז הטבעי (לפחות בחלקו) לא נותן למתנגדים לגיימצייה לצאת ממאורותיהם ולנהל שוב פסטיבל מסיבות פוליטיות ולא כלכליות. אני רוצה להזכיר לקוראים, שההתנגדות למתווה הגז כללה שימוש בביטויים חמורים כמו ביזה, גזל, שוד, עושק. מתנגדי המתווה הרבו

להשתמש במילים האלה כדי לקבל מחיאות כפיות סוערות על מלחמה אמיצה כביכול למען "האינטרס הציבורי". לכל אורך הקמפיין נשמעה גם הקריאה "סכנה לדמוקרטיה הישראלית" (שאו טריווית תרסק ואבו, אפילו תיעלם אם לא ישמעו בקול המתנגדים).

אז ככה: הרמוקרטיה הישראלית חיה ובוועטת באופן מרשים. ברור לכולם שההתנגדות והמחאה היו פוליטיות לחלוטין, על אף הניסיון לטשטש זאת ולקבוע שזה "לא עניין של ימין או שמאל". ודאי שזה ימין ושמאל, בדיוק כמו ההתנגדות להקמת הפקולטה לרפואה. כדרכם של המתנגדים

לצבוע כל סוגיה בשחור ולבן, כל מי שלא יישר קו הפך למושחת שמקבל שוחד. היו לי ה"כבוד" ו"הזכות" להימנות ככזה. אז הנה, גם להם יש הזרמנות להכות על חטא ולעשות את חשבון הנפש שלהם על הקמפיין הפוליטי והרי מכוער שהם ארגנו.

הסבר קצר על מחירי הגז הטבעי בעולם: אין מחיר אחד שאפשר להשוות כי מדובר בסיטואציות שונות. המחיר נקבע אזורית ובהתאם לאופן הולכת הגז, רמת המחיר של אנרגיות אלטרנטיביות, מזג האוויר, הנזלת הגז ורמת המיסוי עליו, היצע וביקוש כמוכן גורמים נוספים.

בראש טבלת המחירים נמצא בדרך כלל הגז הנוזלי. בתחתית, נמצא הגז במדינות שמסכסדות את מחירו, וגם הגז בארה"ב (Henry Hub) ובקנדה, היכן שההפקה היא ביבשה והגז לעתים קרובות קשור לנפט. מגמת המחירים בזמן הדיון במתווה הגז שיחקה לידי המתנגדים: מחירי הגז הטבעי נפלו לשפל בעולם (בערך במקביל למחירי הנפט) ולכן נוצרה אשליה שמחירי הגז הטבעי בישראל "גבוהים". אלא שהתייחסות לנקודת זמן מסוימת בחוץ גז של 20 שנה היא פשטנית ובגרר חוכמה שבדיעבד. הפרספקטיבה בחוץ הגז ובמחירו

חייבת להיות הרבה יותר רחבה. אז הנה עברו חלפו להם שנתיים, ותראו מה קרה למחירי הגז באירופה, ש-60% מתצרוכת הגז שלה היא מייצוא (עוד פרמטר חשוב בהשוואה). כרגיל, בנושאי הגז המורכבים אני מבקש את עזרתה של ג'ינה כהן, מרצה בטכניון ומומחית מספר אחת בארץ לגז טבעי. ובכן, המחיר הממוצע ליחידת חום (MMBTU) באירופה בשנת 2016 עמד על 4.5 דולרים, כ-2017 הוא כבר טיפס ל-6 דולרים, והממוצע מתחילת 2018 עומד על 7.5 דולרים. כלומר, קפיצה של קרוב ל-70% ממחיר השפל. כעת המחיר הוא מעל ל-9 דולרים, עלייה של 100% מהשפל. להזכירנו, מחיר הגז הטבעי הממוצע בישראל עומד על 5.5 דולרים, ותחנות הכוח הפרטיות אף משלמות כ-4.7 דולרים. חשוב לזכור שהגז בישראל הוא לא מייבוא, הוא מקומי (ממאגר תמר פלוס 3% ייבוא של גז נוזלי). הסיבות לקפיצה במחירי הגז באירופה מגוונות: הקור העז בחורף (תופעה הנקראת "The beast from the east"), גל החום בקיץ, שהשפיע בתורו על חלופות אנרגיה כמו תחנות כוח גרעיניות (המים חמים מכדי לקרר את הכורים); שימוש מופחת בתחנות הידרואלקטריות ותחנות רוח בגלל החום - וקושי לשנע פחם; עליית מחירי הנפט ונפילה בתפוקות המקומיות של גז (בעיקר בהולנד, כבעיה מתמשכת, וכבעיות נקודתיות בבריטניה ובנורבגיה). על פי הערכות, בספטמבר אוקטובר, המחירים ירדו במעט אחרי שהגיעו לשיא ויעלו חזרה לקראת סוף השנה. אז תנאי השוק השתנו, המחירים באירופה השתנו, ואף שאנחנו לא ממהרים לקפוץ כמו המתנגדים להשוואות פופוליסטיות ולקביעות נחרצות, התמונה נראית עתה שונה למדי. אז מי בדיוק מושחת ומציג תמונה מעוותת לציבור? ●